წელიწადი მეექვსე — კვირა. 17 მარტი 1929 წ. № 12. (196) — ფასი 10 კაპ.

ტარტაროზი

კრიტიკის წარმატებისათვის

— შენ, ეი, ზევით ასწი, ზევით! არ გაგიგონია: „კრიტიკას რაც შეიძლება ზევით უნდა აუწიოთო"?!
— ნუ სწუხდებით! სწორედ თავის ალაგას ვუმიზნებ!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

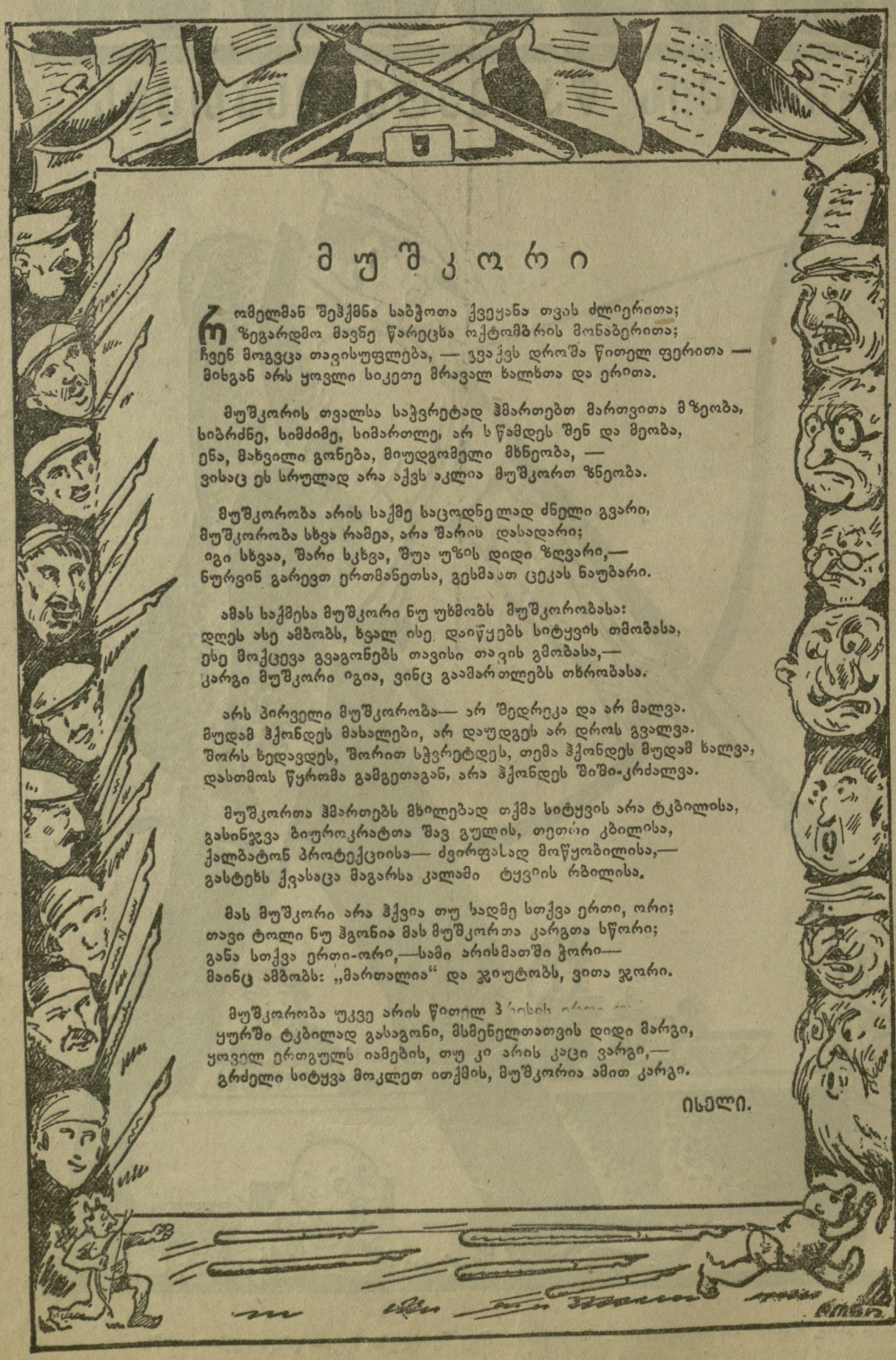

მუშკორი

ჩომელმან შეჰქმნა საბჭოთა ქვეყანა თვის ძლიერითა;
ზეგარდმო მავნე წარეცხა ოქტომბრის მონაბერითა;
ჩვენ მოგვცა თავისუფლება, — ვეაქვს დროშა წითელ ფერითა —
მისგან არს ყოველი სიკეთე მრავალ ხალხთა და ერითა.

მუშკორის თვალსა საკვრეტად ჰმართებთ მართვითა მზეობა,
სიბრძნე, სიმძიმე, სიმართლე, არ ს წამდეს შენ და მეობა,
ენა, მახვილი გონება, მიუდგომელი მხნეობა, —
ვისაც ეს სრულად არა აქვს აკლია მუშკორთ ზნეობა.

მუშკორობა არის საქმე საცოდნელად ძნელი გვარი,
მუშკორობა სხვა რამეა, არა შარის დასადარი;
იგი სხვაა, შარი სხვა, შუა უზის დიდი ზღვარი,—
ნურვინ გარევთ ერთმანეთსა, გესმაათ ცეკას ნაუბარი.

ამას საქმესა მუშკორი ნუ უხმობს მუშკორობასა:
დღეს ასე ამბობს, ხვალ ისე, დაიწყებს სიტყვის თმობასა,
ესე მოქცევა გვაგონებს თავისი თავის გმობასა,—
კარგი მუშკორი იგია, ვინც გაამართლებს თხრობასა.

არს პირველი მუშკორობა— არ შედრეკა და არ მალვა.
მუდამ ჰქონდეს მახალები, არ დაუდგეს არ დროს გვალვა.
შორს ხედავდეს, შორით სკვრეტდეს, თემა ჰქონდეს მუდამ ხალვა,
დასთმოს წყრომა გამგეთაგან, არა ჰქონდეს შიში-კრძალვა.

მუშკორთა ჰმართებს მხილებად თქმა სიტყვის არა ტკბილისა,
გასინჯვა ბიუროკრატთა შავ გულის, თეთრი კბილისა,
ქალბატონ პროტექციისა— ძვირფასად მოწყობილისა,—
გასტეხს ქვასაცა მაგარსა კალამი ტყვიის რბილისა.

მას მუშკორი არა ჰქვია თუ სადმე სთქვა ერთი, ორი;
თავი ტოლი ნუ ჰგონია მას მუშკორთა კარგთა სწორი;
განა სთქვა ერთი-ორი,—სამი არისმათში ჭორი—
მაინც ამბობს: „მართალია“ და ჯიუტობს, ვითა ჯორი.

მუშკორობა უკვე არის წითელ ჰ[illegible]
ყურში ტკბილად გასაგონი, მსმენელთათვის დიდი მარგი,
ყოველ ერთგულს იამების, თუ კი არის კაცი ვარგი,—
გრძელი სიტყვა მოკლეთ ითქმის, მუშკორია ამით კარგი.

ისელი.

გავრეკოთ სახელმწიფო აპარატიდან—

ბიუროკრატები, გაიძვერები, უსაქმურები.

„პროექტორი"-დან

გლეხკორის ფერილი ცოლთან

რასა იქ და რავა ხარ გულბოყვში, ჩემო ელისაბედ! შე უბედურო, ტირილით რომ გამომაცილე სტანციიდან და დეიპუტე ყორისფელი, არც ისტე ყოფილა საქმე შენ რომ გეგონა! ძაინც და ნამეტანი ქენი, რავა გეკადრება! „პოეზი", რომ ეინძრა და კეკალ-კეკალ გადმოყარე ცრემლები თელათ დამაწყდა გულის ძაფები! რამდენი ცრემლი მე შენს მოშორებაზე გადმოვაგდე, იმდენ წელიწადს არაფერი გეტკინა, მარა რალაი ხალხმა კი დამაფასა და ამირჩია, ველარ ვსთქვი. აიდა რეიზა უნდა მეთქვა ვარი! დელეგანტათ მამაჩემი არ ყოფილა და ბაბუაჩემი. მუშ-გლეხკორთა თათბირის წევრი ვარ, ხუმრობა კი არაა, შენ რომ მოგშორებიდა ეინძრა „პოეზდი", ერთხანს ქე მქონდა ჩამოგდებული ჩიჩვირი და ცრემლები მახრჩობდა, მარა რალაი დეეინახე ვაგონში აი, მთელი საქართველოს მუშ-გლეხკორები, შეც გეეიჭიმე სამკაპიკიანი ტარანსავით და ჩავერიე ამ დელეგანტებში. მაინც ამდენი მუშ-გლეხკორები რამ წვიმა და რამ თოვა! ქალები, ელისაბედ, ქალებიც ქე ყოფილა მუშ-კორეები! დედა, აი, ყველას რომ ქონდა გარჭობილი ღლიაში დახვეული კედლის გაზეთები ჩიბუხის ტარივით, სწორეთ კაი სანახავი იყო, შენ ნუ მოუკვდები ჩემ თავს! ყველა მხიარულობდა, ყვავლა იცინოდა და ასტე სიცილ-ხარხარით ჩავედით ტფილის ქალაქში. მეც ქე მეეინდომე პატარა წახალისება, მარა რომ მომაგონდა შენი დაკვარკვალიტებული ცრემლები, კიღამ გედეევირე კაცი! კიდო ააშენა ღმერთმა ქუთაისელი დელეგანტები, რომე მხიარული ბიჭები იყვნენ და სულ მასხრობით ჩავედით ტფილისში. შეგვიყვანეს განათლების მუშების სახლში, მომცეს ახალი მანდატი და კვინტაციები: საუზმის ჩაი-სადილის და ვახშმის. დაგვირიგეს კაი ადუკანტებივით თითო საწერი ბოლოკ-ნოტი, თუ რაცხა ჯანდაბა და კალანდაშები. დამესიენ აგი მეკარტიჭკე ფოტოგრაფები და ხან წინიდან მიღებენ კარტიჭკას და ხან უკანიდან! „შენო, დელეგანტი ხარო და გაზეთში უნდა ჩაგაკარტიჭკოთო! გედეევიღე, მარა რალაი! შენ უნდა ჩაფათრეთებულიყავი ჩემთან, ჩემო ელისაბედ, რომე მადლი იმასა ქონდა! მე შენ გითხრა და არ გამოხვიდოდი მარსკულავივით. მარჯვნიდან მოგაყენებდი იმ ფოტოგრაფს და რალაი ის ელაში თვალდ კი დეიფარებოდა, მერე ერთ-ერთ ალაგ გაჯობებდა სილამაზით! სანამ კრება დეიწყებოდა დაგვაყენეს ზალაში და ყველას ოთოთხი გაზეთი დაგვირიგეს მუქთად. აგი ქართული გაზეთები ქე გადავაწყე გვერდზე დროებით და რომ ნაკლები სორტის დელეგანტათ არ ჩამაგდონ თქვა, პირველათ რუსული გაზეთი გადავშალე. მერე გეიხსნა კრება და ილაპარაკა ბიძია მიხამ, მარა გვარიანად კი ილაპარაკა შენ ნუ მოუკვდები ჩემ თავს! ცხონებაც და წაწყმენდაც აქანა ყოფილა, ჩემო ელისაბედ. ახლა ტრიატს არ იტყვი ბეჩა! წაგვიყვანეს რუსთაველის ტრიატში, მარა გედეევირე სწორედ, რომ დევინახე, მაქანე რაცხა ბედელში რომ მართავენ ტრიატს ჩვენი სოფლის ბიჭები, ისტე კინუ ბგონია! ვაი, ჩემო დღეო, სად ყოფილა სამოთხე და სად გაგზავნიდა ჩვენი თეძო მონგრეული ხუცესი! მაცა მე შენ, ერთი ჩამოვიდე მაქანა და მაგან დამიწყოს მერე სამოთხეზე ლაილაი! დურაქი! მეორე დილას გეიხსნა კრება და შეიქნა ლაპარაკი, ჩემო ელისაბედ. მარა სწორედ თაფლი გადმოსდიოდენ პირიდან მოლაპარაკეებს! სალამოს კრებაზე შამეევიდა მეკარტიჭკე და მოგვაშვირა ზარბაზანივით მისი კარტიჭკის აპარატი! „იგი ცალკე ჩაგაკარტიჭკეთ და ახლა ყველე ერთად უნდა ჩაგაფათრეთოთო! გადეევისვი უცებ თავზე ხელი, ულაშები ზევით ავიკვრიხე და შიგ შუა კეკალ ტრუბაში დოუწყე ყურება, რომე არ შამერცხვინა ჩვენი სოფელი და გვარიანი გამოვსულიყავ კარტიჭკაში. რომ გაასწორა ეს აპარატი ფოტოგრაჩიკმა და მერე ეიღო ხელში რაცხა დიდი ყესტის ტრუბა და წოუკიდა ცეცხლი! ეინთო, ეინთო და რომ ევიდა ზევით აგი უშველებელი ალი და „ბუხ!"-ო —დეიძახა! მისთანა იფეთქა, რომ ერთი კი მოვასწარ: ვაი, საცოდავო ჩემო ელისაბედ თქვა და მოწყვეტილი გევიყღვართე პოლზე! დამესია აგი ხალხი. ზოგი სულს მიბერავს, ზოგი საყელოს მიხსნის და რავარც იქნა მოვსულიერდი, მარა მისთანა მოსულიერება მიეცა შენს მტერს! ალარ ვარგვარ, თელათ მეევიშალე კაცი პრუეუნებში! თორმე ღამის სინათლეზე რაცხა პარამოკეებით იღებენ კარტიჭკას და მე რა ვიცოდი უბედურმა! ტრუბამ რომ იფეთქა. მე მეგონა რაცხა გასკდა-თქვა და შიშით კიღამ მივეწიე ბაბუაჩემ კონდრატის! მე სხვას კი არაფერს ვჩივი, ჩემო ელისაბედ! ის გემოზე რომ შეევისწორე ულაშები და გოუჭვრიტე ტრუბაში, კანკრას მაშვინ იფეთქა იმ ჩემი ცოდით დახრუკულმა! რომ დავაღე ხარხა და მოვრთე ღრიალი, თორმე, მაშვინ ჩამაფათრეთა! ახლა რომ წეიღებენ ამ კარტიჭკებს ეს დელეგანტები, რას იტყვის ხალხი!... ვინაა ეს ღრანჯ-მოქცეული კაცი!..

ბოგა.

მუშკორის სიმღერა

ჩემი კალამი — შუბია,
სიმართლე — ლაღი მერანი;
შევებმი, შევებრძოლები,
ძირს დავცე მტერი ვერანი.
რამდენი ბიუროკრატია,
აღვსილი მტრობა-შურითა;
კულაკი გარეთ წუწუნებს
შინ კი მღერს სალამურითა.
ჩვენს ფხიზელ თვალყურს ვერ
აცდეს?
მათი ოინი — ხრიკები;
რომ დინგი იმათ ასწიონ
მტკიცედ სდგას ჩვენი რიგები
საბჭოებს გვერდით უდგივართ,
აგურს აგურზე ვალაგებთ;
სოფლები ჩვენი წინ მიდის,
სოფლები უხმობს ქალაქებს.
სიმართლის სიტყვა ყოველი
გადააჭრელებს გაზეთსა;
წინად ვინ ჩაგვაბარებდა
დიად იარაღს ასეთსა.
ჩვენი კალამი — შუბია,
სიმართლე— ლაღი მერანი;
შევებმი, შევებრძოლები
ძირს დავცე მტერი ვერანი.
რად მინდა ვინმე ისეთი
თუ არ გვიდგას გასაჭირშია.
ყოველი ცუდი საქმენი
უნდა ამოვსწვათ ძირშია
მღვდელი ლიპჩაფშუტებული
აქა-იქ კიდევ დაძვრება;
უნდა, რომ ხალხი ატყუოს
გახსნას სალოცად ტაძრები,—
მაგრამ მოუხმობს ჩემი ხმა
მტკიცე სიტყვითა სწორითა,
და მღვდელი მისდევს დიაკონს
დაგლეჯილ ანაფორითა.
ჩემი კალამი — შუბია,
სიმართლე — ლაღი მერანი;
შევებმი, შევებრძოლები
ძირს დავცე მათი კერანი.

ზორბა

„ახალ შენობების დამთავრება ძალიან ჭიანურდება, რამდენიმე წლობით გვიანდება, რაც იწვევს უამრავ ზედმეტ ხარჯებს".
(გაზეთებიდან).

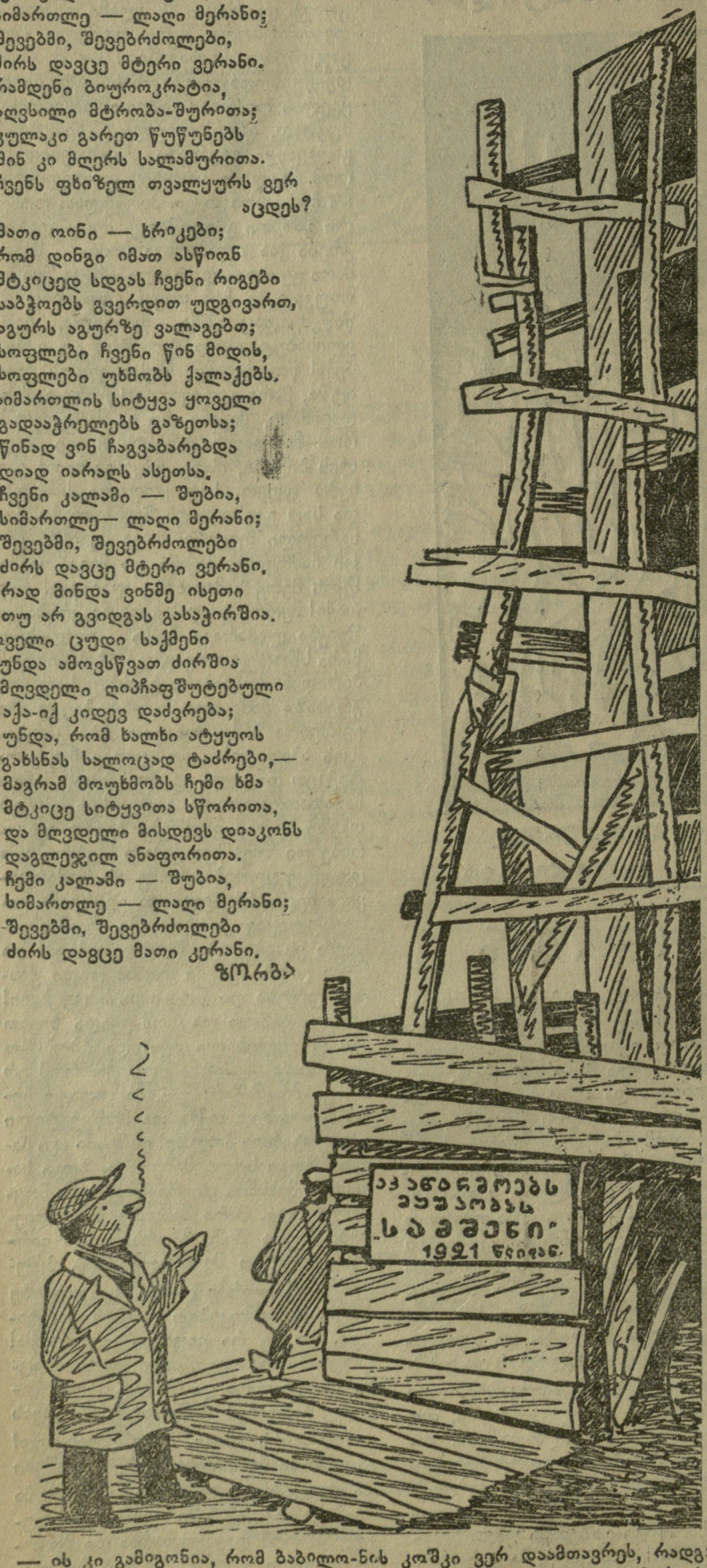

— ის კი გამიგონია, რომ ბაბილო-ნის კოშკი ვერ დაამთავრეს, რადგან ღმერთმა კალატოზებს ენა შეუშალადა ისინი ერთმანეთის გაუგებარ სხვა და სხვა ენაზე აალაპარაკო, მაგრამაქ რა მიზეზია, — ეს აღარ ვიცი!.. (ცოტა ხნის შემდეგ). ალბად ჰკუა თუ შეეშალათ მუშაობის ხელმძღვანელებს!

კაპიტულიაცია

როცა ჯამაგირიდან სახლში მისატანად მხოლოდ 23 მანეთი კაპეიკებით დამრჩა, ვიცოდი, რომ ჩემი საქმე კარგად არ წავიდოდა — ცოლი სკანდალს ამიტეხდა.

მაგრამ იმედი მქონდა, რომ — თავს მოვისაწყლებ, და შევებრალები-თქო..

მაგრამ...

— სონია, აი ეს ფული.. ამ თვის ჯამაგირზე მეტი არ მომრჩა... გენაცვალე, რა ვქნა! შენ კი იცი, რომ...

ამ ჩემს ლაპარაკში მან უკვე დაითვალა ფული და...

ამ ფულებით შენს აწინდელ ცოლს უყიდე საკაბე! — ფულები თვალებში მომაყარა და გულამოსკვნილი ლოგინზე დაეცა.

შერიგების ცდამ უნაყოფოდ ჩამიარა. ჩემი ალერსიანი და დამამშვიდებელი სიტყვები მას კიდევ უფრო აღშფოთებდა.

რომ კომფლიქტი კიდევ უფრო არ გამერთმავებია, ქუდი დავიხურე და სასეირნოდ წავედი.

—:—

— არა უშავს, როგორც ყოველთვის, ეხლაც გაუვლის ეს ბრაზი, და როცა სახლში დავბრუნდები, კარგ ხასიათზე დამხვდება! — ვფიქრობდი და ვსეირნობდი ქუჩაში.

მაგრამ როცა გვიან საღამოს სახლში დავბრუნდი, ჩემს გაკვირვებას საზღვარი არ ჰქონდა: სახლში ყველაფერი არეულ-დარეული და გადატრიალებული დამხვდა. სონია ლოგინში ჩაწოლილიყო და პირი კედლისაკენ ჰქონდა.

— საქმე ცუდად არის! თუ არ მოვეფერე, უფრო გადირევა! — გავიფიქრე და სიყვარულით აღსავსე სიტყვებით მივმართე: — სონია, ჩემო კარგო, ჩემო სიცოცხლე... ხმას რატომ არ მცემ?

და ი სიყო შუბლზე უნდა მეკოცნა, რომ იდაყვი მკრა გულზე და ლოგინზე ჩამომჯდარი, იატაკზე დავეცი.

— აი იქ დაეგდე და დაიძინე!.. სონია აწი შენი აღარ არის.. გათავდა... მორჩა!

კომფლიქტის გამწვავების თავიდან ასაშორებლად, მე დავემორჩილე მის განკარგულებას და ცალკე დავწექი.

—:—

— **სონია!** კარგი, კმარა შევრიგდეთ... სამსახურში მეჩქარება... ბავსაც ყურადღება უნდა... ჩაი აადუღე ბარემ.. შევრიგდეთ გენაცვალე და...
—დავაპირე მოხვევა, მაგრამ ისეთი მაგარი ბიძგი მივიღე, რომ ჩვენი პატარა, ეთერი კინალამ იატაკზე დავახეთქე.

ბავშმა ტირილი დაიწყო.

— ეს - ლა გაკლდა ეხლა, ბავში მოჰკლა; მთლად განთავისუფლდები არც ცოლი და არც შვილი; ეს არის შენი ოცნება და მიზანი! აწ კი ვიცი, შენი ჩაი, სადილი, ვახშამი და სხვა. ვერაფერს ვერ ეღირსები, სანამ არ დააკმაყოფილებ ჩემს ამდენი ხნის მოთხოვნილებას! — ულტიმატუმის ვილოთი მომმართა და შებრუნდა.

—:—

„გაუგებრობა“

ჩემბერლენი: — საოცარია მე და შირზე ვფიქრობ, და მაინც მისაყვე- ჩემმა ღმერთმა! მუდამ საბჭოთა კავ- დურებენ: „საბჭოთა კავშირის დაუძინებელი მტერი ხარო“!

როცა სამსახურიდან დავბრუნდი, სიმამრი სახლში დამხვდა.

დიოცხვენილი მისალმების შემდეგ, სონიას ჩუმად შევეხვეწე, რომ მამამისთვის არაფერი ეთქვა ჩვენი უსიამოვნების შესახებ.

— რაო?! არაფერი უთხრაო?! მამაჩემი შენს სანახავად კი არ ძოხული, (ძალიან მოსანატრებელია შენისანა სიძე), არამედ მე მოვიყვანე, რომ მან ყველაფერი იცოდეს! — ცეცხლს ჰყრიდა თვალებიდან ჩემი ცოლი.

— მაშ თუ ასეა, დიე იყოს! — აღელვებულმა დავკარი ხელი მაგიდას და მრისხანე გამომეტყველებით მივმართე მამა-შვილს: — ჰა, ბატონებო, აქა ვარ და ბრძანეთ, გისმენთ!

—:—

— ჩემო სიძე და ჩემო შვილო! — დაგვიწყო ორივეს ტკბილი ლაპარაკი სიმამრმა, — მე, სიმართლე უნდა მოგახსენოთ, სრულებით არ მსიამოვნობს თქვენი ასეთი საქციელი. მე მოვითხოვ ჩემი თანდასწრებით ამოსწუროთ ერთმანეთში ყოველგვარი გაუგებრობა და იცხოვროთ მშვიდობიანად და როგორც წესი და რიგია ისე. თავს ნუ მომჭრით და სიბერის დროს... აბა, ახლა შენ სთქვი, ჩემო სიძე, რაშია საქმე?

— მე თვითონ არ ვიცი, რა ბრალდებას მიყენებს, სონია! [illegible] მან ილაპარაკოს!..

— ამ წუთში! — სთქვა სონიამ, სწრაფად მაგიდიდან ბლოკნოტი ამოიღო და დაიწყო:

პირველი: ხუთი წლის განმავლობაში მე ვერ შევსძელ გამეგო თუ რამდენს ღებულობს ჯამაგირს? სად მიდის ეს ფული? ოჯახში რა იხარჯება? საჭიროა მთელი ფული მე ჩამბარდეს ხელში.

მეორე: საღამოობით ნურსად ნუ დადის, თორემ მეც ვივლი.

მესამე: განაწილებული იქნას ოჯახში შრომის ბეგარა და შემოღებულ იქნას მორიგეობა საოჯახო საქმეების გაკეთებაში.

რაც შეეხება სხვა მრავალ საკითხებს, რომლებიც მთავარ საკითხებიდან გამომდინარეობენ, ესენი მოგვარდება თანდათანობით. აი, ეს მოთხოვნილებები, რომლებიც დაკმაყოფილებულ უნდა იქნას, თუ გინდათ ჩვენი ერთად ცხოვრება! — დაასრულა სიტყვა და მედიდურად დაჯდა.

ჩემთვის უკვე ამკარა გახდა, რომ „კაბის საკითხი“ — ეს ყოფილა საბაბი კონფლიქტის დაწყებისათვის, თორემ უთანხმოების ფესვები უფრო ღრმად წასულა.

მე უარი განვაცხადე ულტიმატუმის დაკმაყოფილებაზე.

— მაშ ჩვენ უნდა განვშორდეთ ერთმანეთს? — შემეკითხა ცოლი.

— როგორც სჩანს! — დავუდასტურე.

— მაგრამ შენ ხომ იცი, რომ აქედან წასვლა შენ შეგხვდება. მე ქალი ვარ, ბავში მყავს.. შენ უნდა წახვიდე!

— ამას რაღა ბევრი ლაპარაკი უნდა! მაგ უნდა წავიდეს! — დაამტკიცა სიმამრმა თავისი ქალიშვილის სიტყვები.

—:—

როცა შევატყვე, რომ გარიყული ვრჩებოდი და ჩემი არ გადიოდა, პოლიტიკა შევიცვალე.

— სონია, ამას წინედ 8 მარტს თქვენი დღესასწაული იყო — ქალთა საერთაშორისო დღე. ამ დღის აღსანიშნავად გამოეცი ამნისტია და შემირიგდი, მომეცი ხელი!

— კი, მაგრამ ჩემს პირობებს ღებულობ?

— ვღებულობ, მა რას ვიზამ? სხვა რა გზა მაქვს, როდის იყო, რომ შენ თავისი არ გაგიტანია!

ტოქსინი.

„ადგილი არ არის!"

ნაახალწლევი იყო სწორედ, როდესაც სოფლიდან ტფილისში წასვლა დავაპირე.

— ერთი მეც გავიხედ - გამოვიხედო, თვალს წყალი დავალევინო, კაი რამე ვნახო, თბილი ადგილიც ვიშოვო და მეც ხალხში გავერიო; მომბეზრდა სწორედ სოფელ - სოფელ ყოყიალი; ჩემი ნაამხანაგევი ძველი „გოროდის" კლასიანები ყველა ტფილისშია კარგად მოწყობილი. აბა მე ვყოფილვარ მარტო გალახა. ეს როგორ დამემართოს, ჯინაზე მეც უნდა ქალაქში ვიცხოვროთქვა!

ეს იყო ჩემი ფიქრები, რომ ერთ მშვენიერ დღეს არც ვაცივე, არც ვაცხელე და პირდაპირ სადგურზე ამოვკარ თავი.

მივადექი სალაროს.

— მომეცით ქალაქის ბილეთი, პირდაპირი, ჩქარი, დასაწოლით და ყველაფერი კარგით! — მივაყარე ერთბაშად მოლარეს.

მოლარემ ზანტად შემომხედა და ამაყად მითხრა:

— ჯერ ერთი: სკორი ჩვენს პლატფორმაზე არ ჩერდება და მეორე — ადგილი არ იქნება შიგ. „ფაშტოვოიზე" მოგცემ, ამხ-გო, ბილეთს, თუ გინდა!

არ მიამა რაღაც პირველ ფეხზე გადმოსულს ასე უცებ უარი, მაგრამ რას ვიზამდი.

ავიღე ისევ ბილეთი „ფაშტოვოიზე", დაველოდე მატარებელს, გაჭირვებით შევეკვეხე კარებში და გავსწიე.

—:—

დილა ადრიანად ტფილისში ამოვკარ თავი. მშვენიერი დღე იყო.

ღმერთო ჩემო, — ვიფიქრე, — როგორ ეტყობა, რომ კარგია ტფილისი! ჩვენი სოფელი, წვიმა და თოვლში იხრჩობა და აქ რა კარგი დარია! მერე რამდენი სახლები! დავიჯერო აქ ერთი კაცი ადგილს ვერ ვიშოვი?

მშვენიერ გუნებაზე ვიყავი, რომ ჩამოვხტი მატარებლიდან. თუმცა დიდი ხანია არ ვყოფილვარ ტფილისში, მაგრამ გზები კარგად ვიცოდი მაინც. (მენშევიკების დროს ბევრჯერ ვყოფილვარ, — კვერცხები ჩამომქონდა ხოლმე გასაყიდად).

ვიკითხე უმფროსი.

რაღაც სხვანაირად შემხედა ყველამ. სულელი თუ ვეგონე. მიმასწავლეს ერთ - ერთ განყოფილების გამგის კარებზე. შევედი.

მაგიდასთან იჯდა სათვალებიანი კაცი. თავზე ერთი ღერი თმა არ ჰქონდა. თავის ზემო ნაწილი მოუჩანდა მარტო, მხოლოდ დანარჩენი ტანით ქაღალდებში იყო ჩაფლული. რაღაც ჩაიზმუკუნა და შემომხედა. მეც ავიღე და უთხარი ჩემი სურვილი — ვთხოვე ადგილი. მოიღუშა და ცივად მიპასუხა: — ადგილი არ არის, ამხანაგო, — და განაგრძო წერა. გამოვბრუნდი თავ-ზარდაცემული. გამოვედი ქუჩაში. შესავალ კარებთან ვიღაც ფოსტალიონი მოდიოდა, გავაჩერე და ვკითხე ადგილის შესახებ. გაიცინა, ამხედ-დამხედა:

— შენ, ჩემო ძმაო, ვიღაცა შეშლილხარ! სად არის ადგილი!.. არსად არის ადგილი. წადი, წადი, ძმაო, სახლში! — ეს ისე იყო წარმოთქმული, რომ ყოველივე იმედი დავკარგე. გამოვედი და ტროტუარის კიდეზე ჩამოვჯექი გულდაღონებული. ჩაფიქრება ვერ მოვასწარი, რომ მამადგა ტუქიანი მეეზოვე.

— ეი, ამხანაგო! აქ ჩამოსაჯდომი ადგილი არ არის! — და მკრა ჯლიქვი. ავდექი. დაუყევი ამ გრძელ-გრძელ ქუჩებს. ვიარე შუადღემდე. მომშივდა ძლიერ. სიძვირეს რომ არ დავეფერთხე, მოვნახე ერთი მინგრეული სასადილო - ყავახანა და შევედი შიგ სასადილოთ; კარგათ არც კი შემედგა ფეხი ყავახანაში, რომ წინ გადამეღობა სქელი ლიპით თეთრ ფართუკიანი და მომაძახა:

— ამხანაგო, აქ ხალხი ბევრია, ადგილი არ არის, სხვაგან წაბრძანდი! გამოვბრძანდი. ვატყობდი, რომ სიბრაზე მატულობდა ჩემში, მაგრამ თავს ვიკავებდი. კვიმატიან დღეს ვაბრალებდი ყველაფერს. გადავწყვიტე სადმე სასტუმროში წასვლა, თან საჭმელს ვჭამდი და თანაც მოვისვენებდი ჩემს ბინაზე. გავედი რიყეზე და, შევედი ერთ სასტუმროში.

— აბა, მომეცით ერთი ოთახი! — მივმართე მოსამსახურეს.

— აქ სასტუმრო სავსეა, ადგილი არ არის! — იყო პასუხი. მინდოდა ერთი ამ ბიჭზე მეყარა ჯავრი, ჩამეფარებინა თავში, მაგრამ ვისი ბრალი იყო — მისი თუ ჩემი, ვერ გავარჩიე.

წამოვედი უკან. გზაზე ერთ სახლს შევამჩნიე წარწერა: გაზ. „მუშა"-ს და „ტარტაროზი"-ს რედაქცია. გამახსენდა, რომ გულჯიბეში ერთი ლექსი მედვა სოფელში დაწერილი; (დროის მოსაკლავად ხანდახან ვწერდი ხოლმე ლექსებს), ვიფიქრე ამას მაინც დავაბეჭდინებ ტარტაროზს, ცოტა ფულიც მომცენ, გზის ხარჯი მაინც გამოვიდეთქო. შევედი ტარტაროზთან. მეგონა რქიანი კაცი იქნებოდა მისი რედაქტორი, მაგრამ ჩვეულებრივი ადამიანი აღმოჩნდა. გურულად ლაპარაკობდა. მივეცი ლექსი. გადაიკითხა და ჩუმად ჩაიკინა. მერმე მომიბრუნდა და მითხრა:

— დაგიბეჭდავდით, ამხანაგო, მაგრამ, საუბედუროდ ნომერი გავსებულია და ადგილი არ არის!

გამოვართვი ჩემი ლექსი, გამოვედი გარეთ, გულმოსული მივხი-მოვხიე და გადავყარე.

უკვე დავიღალე ამდენ აქეთ-იქით თრევაში. დაღამდა კიდეც. სად დამესვენა ერთი და სად გავთბარიყავი არ ვიცოდი.

ერთ კინოს მივუახლოვდი. ხალხი ბუზივით ირეოდა. კარგი აზრი მომივიდა: — მოდი აქ შევალ, დავჯდები, დავისვენებ, გავთბები! სურათსაც ვნახავ და გულს გადავაყოლებ — ნეთქი!

მივედი სალაროსთან. ვიკითხე ბილეთი. ვიღაც ლამაზი ქალი იჯდა შიგ. მიპასუხა: — ადგილი არ არის, ბილეთი არ გაიყიდება!

თმა ყალყზე დამიდგა. გაშმაგებული გამოვარდი ქუჩაში.

— ჩქარა, ჩქარა, სევერიანე, მატარებლისაკენ, სოფლისაკენ, სახლისაკენ, ტყუილია ყველაფერი —აქ შენთვის არაფერი არ იქნება!

ამ აზრით დავედევნე აჩქარებულ ტრამვაის ვაგონს. ჯერ კიდევ გაჩერებასთან მისული არ ვიყავი, რომ კონდუქტორმა შემხედა, ერთი მამაყვირა „არ არის ადგილი"—და ვაგონი გააქანა. მოთმინებიდან გამოსულმა ქვაფენილს დავსკდი. მინდოდა ერთი ქვა ამომეძრო და ვაგონისათვის მეთხლიშა, მაგრამ კენჭის ნატამალიც კი ვერ ვნახე ქუჩაზე.

რაღას ვიზამდი! გავუდექი სადგურისაკენ ფეხით.— გზაზედ, ჩემს წინ ვიღაც ორი კაცი მიდიოდა და ლაპარაკობდენ:

— შენ იცი, რომ ის სასაფლაოზე უკვე არ არის ადგილი! სხვაგან დაასაფლავე მიცვალებული, რას იზამ ეხლა?

სულელივით გამეცინა. გუნებაში ვამბობ — მალე წავიდე აქედან, თორემ ვინიცობაა მოვკვდე, დასამარხი ადგილიც არ ყოფილა აქ, არა თუ სხვა! და ფეხს მოვუჩქარე.

მივაღწიე სადგურს როგორც იქნა. კიდევ უარის თქმის შიშით სალაროსთან შემეშინდა მისვლა, მაგრამ საბედნიეროდ არ დამჭირებია იქ მისვლა—ვიღაც ყიდდა ჩვენს პლატფორმამდე ნაყიდ ბილეთს, საჩქაროდ გამოვართვი და მატარებელთან გავჩნდი. ეხლა კიდევ მეტყვიან უარს —არ არის ადგილიო, როცა მე უკვე დილით სოფელში ვიქნები? ანასუნ თქვენს საქმეს, ტფილისელებო!

რონოდასთან მივედი. კონდუქტორები ფარნებით ჩამწკრივებული კიბესთან იდგენ. ამოვიღე ბილეთი და ვაჩვენე. ბილეთისათვის არც კი დაუხედია კონდუქტორს, რომ მაშინვე მომაძახა: აქ ამხანაგო, არ არის ადგილი, მეორე ვაგონში მიდი!

ერთი მაგრად შევუკურთხე, მეორე ვაგონის კარებს მივასკდი და გიჟივით შევარდი შიგ. ხალხის ჟრიამულით გონება ამერია. დაღლილობისაგან ფეხები ძლივს ამოვათრიე კიბეზე. დავუწყე ძებნა დასაჯდომ ადგილს, შემატყო ერთმა წვერიანმა

პუანკარე—ლომი ანუ თანამედროვე ტიერი

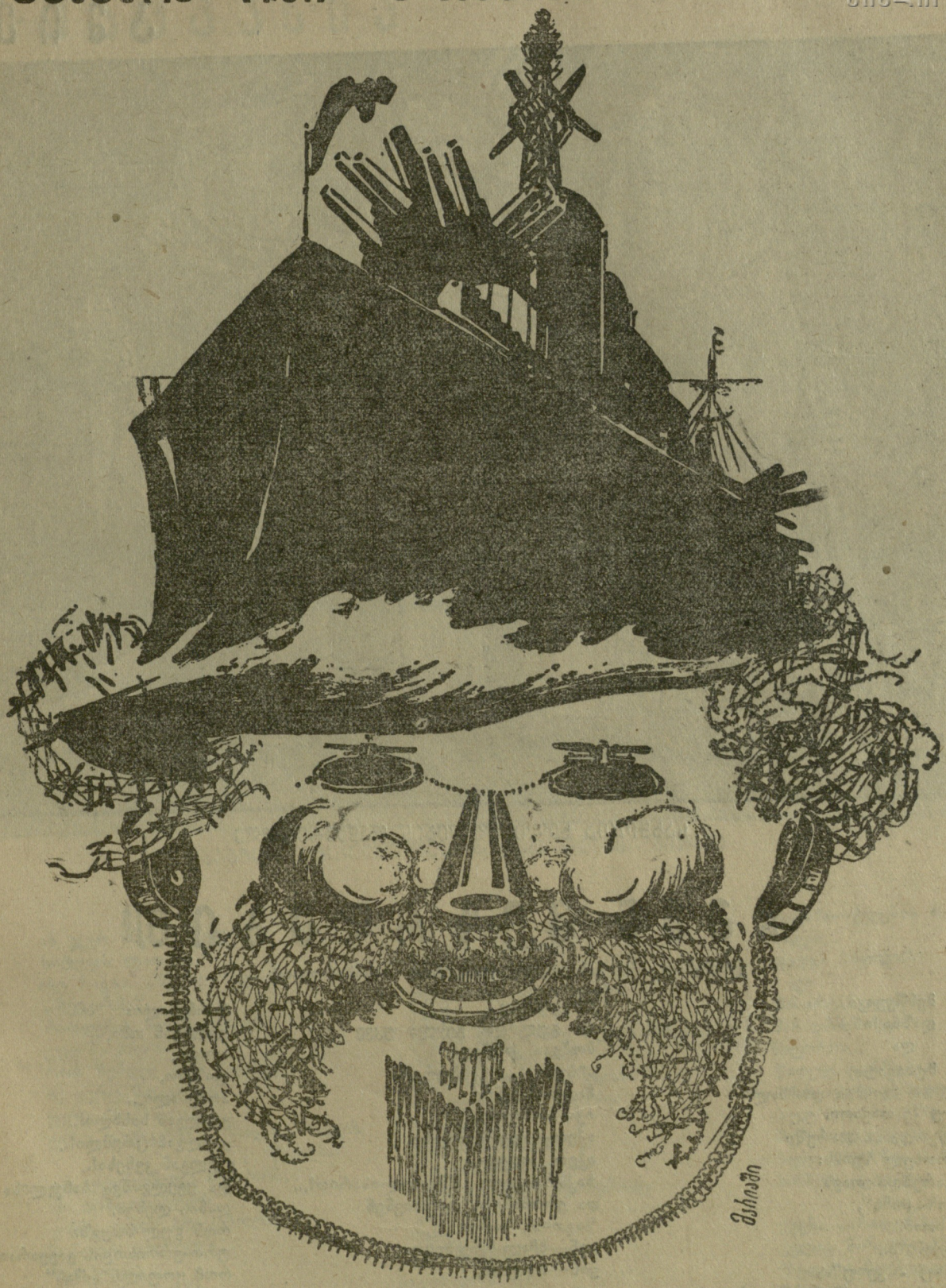

მგზავრმა, რაც მინდოდა და მითხრა: —ამხანაგო, ამ სკამთან ტყვილა ტრიალებ; არ არის ადგილი!

— მერე შენ რა გინდა, შე დათვო!—მივაყვირე რაც ძალა და ღონე მქონდა და გულწასულმა ბნედიანივით იქვე ჩავიკეცე.

როდემდის ვიყავ ამ მდგომარეობაში არ მახსოვს, ხოლო როდესაც გამოვფხიზლდი, მატარებელი მიდიოდა, ხალხი მეხვია თავს, გვერდზე კონდუქტორი იდგა და შიგ თვალებში მაჭყეტდა თავის ფარანს. ვილაც ამბობდა: — ჩამოვსვათ კაცო მცხეთაში, მადლია, და მოათავსებენ საავადმყოფოში როგორმე, თუმცა. როგორც იქაურმა, ეს კი ვიცი, რომ იქ ადგილი არ არის!

ამის თქმა და ჩემი სრულიად გამოფხიზლება ერთი იყო.

— არა ძმაო, — ვუპასუხე ლუღლუღით.— აქეთკენ, საავადმყოფოში კი არა, საიქიოშიაც არ ყოფილა ადგილი, დამანებეთ თავი. — და იქვე მადლიან მგზავრის მიერ დათმობილ ადგილზე დავეფენთხე.

სევერიანე—ფოშტა.

ამიერ

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე

ჩვენ ვიზრდებით!

(იმდენად არა სასაცილო, რამდენად სასიხარულო)

მენშევიკი,
დაშნაკი
და
მუსავატი,
ეს ამ ქვეყნის დიმბალი
თუ ქე თავათი,
ეწეოდა ამ მხარეში
ერთხელ ზეიმს:
აფარებდა თავს
„ოზაკომს“,
მასთან
„სეიმს“!..
„სეიუ - ვეიუ“-ს
დასძახოდა „ძმობის“ თესლი,
თუმც ამავ დროს
შემდეგ ქვევით
იცინოდა გულშიც გესლი!
იცინოდა და სიცილშიც
იშვა მტრობა:
ჯერ
„სეიმი“„ ოზაკომით“ — დაემხობა.
შემდეგ... დაჰყვა რლვევა...
„დამფუძნებელ კრების“
მოხდა აქ მოწვევა...
იქ, ბაქოში—პარლამენტის..,
ერევანშიც...
და გულიდან გესლი უკვე
მოჰყვა კანშიც!
აიბურცა... გაიბურდნა
ხალხის კანი:
იქ—სომხეთი,
აქეთ—ადერბეიჯანი,
აქეთ კიდევ—
საქართველო, მშვილდ-ისარით!..
და ერთმანეთს დაერივნენ
ზავთით, ზარით:
ვინ—ხმალ-ხანჯლით,
ვინ—თოფით,
ვინ—ლობის სარით!..
„ეს“ მთავრობა!...
„ის“ მთავრობა!...
„ეს“ სპა!..
„ის“ სპა!..
მშვიდობა და მყუდროება
სულ მოისპო!
აჰყვა ხალხი საკუთარი
გულის ფხანას!
მხვნელ-მთესველი—არც ვცლს
მუშა—არც ქარხანას,
აღარაც ოჯახს შერჩა თავის
მარჩენალი:
ყველგან ომი,
თოფი,
ფიშტო,
არსენალი...
ყველგან სისხლი!..
ყველგან ცრემლი!..
ყველგან კვნესა!..
და ყველგანვე ხანჯლისა თუ
დანის ლესვა,
რომ გულ-ბოყვში
ურთ-ერთისთვის გაეყარათ,
რომ ყოფილს „ძმას“
„ძმისვე“ სისხლი დაეღვარა,
სწვდომოდა-რა ვერაგულად
„ძმა“—„ძმას“ ყელში,
გაეგუდა,
გაეწყვიტა
ორად წელში,
თვით ესაქმა რა ზედ
ხმლად თუ სატევრად,
რომ, ქცეული კვლავ
ნახევარ-ნახევრად,
გადაეშვა „მახარიის“
თავის „ქვაბში“!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

-კავკასია

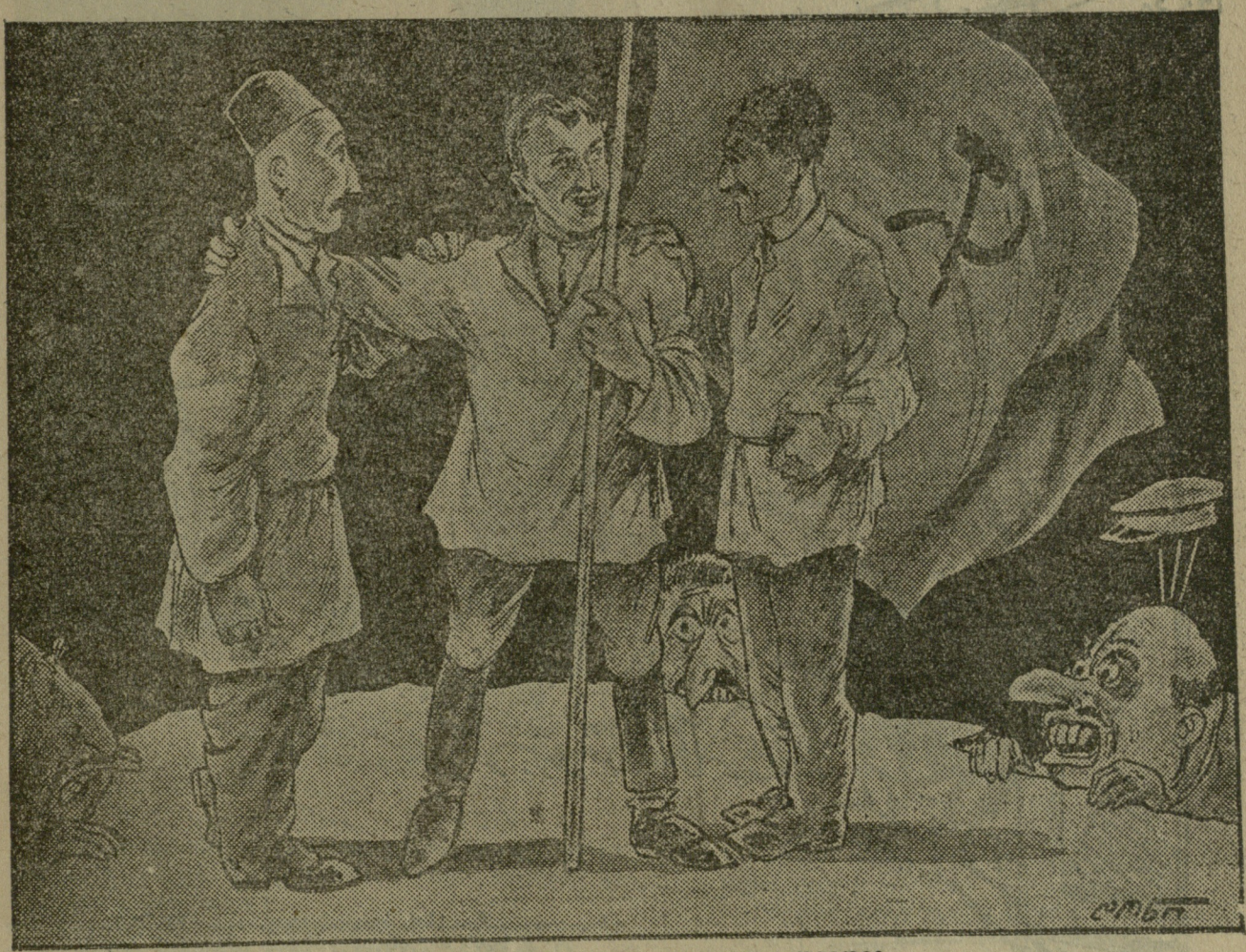

საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ.

ან ჯერ ისე ამოევლო
სიტყვის ლაფში,
ისე რიგათ „შეემკო“ და
„შეეკაზმა“,
რაოდენის ნებაც მისცეს
გულში ბრაზმა,
რომ შემდეგ ვერ გაერეცხა
ის ვერც მტკვარსა,
ვერც არაქსს და
ვერც გურგარის მთლიან ზღვის
წყალსა.
და დავარდნილს ასე ძირს,
და დამცირებულს,
ვინმე უცხო მტაცებელთა
მოსულს კრებულს
იგი ხელსა
თუ ბრჭყალებში
ჩავარდნოდა;
და ჯანდაბას,
თუ „უცეცხლოთ დაიწვოდა“
მოჰყვებოდა რა ობობას
ბადე-ქსელში:
ნელ-ნელა
ჩაჰკვდებოდა იმის ხელში,
ვერაგულად
ტანზე ნესტარ-დასობილი!..
მოკმედება ისე იყო
აწყობილი,
ისე ზრუნვით ეპყრობოდა
„ძმას“—„ძმობილი“,
რომ ცალ-ცალკე
ყველა იყო კმაყოფილი:
ჰქონდათ ერთი
ხმლის ლესვა თუ შუბის მახვა...
ორ ზღვას-შვა ვერ
დგებოდა ეს „სამი გლახა“!
და ქვეყანას არ ეღირსა
მოსვენება:
დადიოდა ხალხი,
როგორც მოჩვენება:
კაცს კაცის არ შერჩენოდა
გული...
სახე...
ეგო ყველგან
სიკვდილის და
საფრთხის მახე!..
მაგრამ, აი,
შემოიჭრა „ცეცხლის ეტ...
ეს ილია კი არ გახლდათ
თავზე ქერტლით!
არა, ეს სხვა ძალა იყო,
ძლევის ძალა!
მტრობისა და შურის გესლი
დაიცალა...
ძმა—ძმის მტერი—
თუ
ქვეყანა—ქვეყნის მსვრელი—
ჩადგა...
დადგა მშვიდობა
და
შრომის მცველი!
მან დროშაზე
მიუთითა...
წითელ ფერზე!
შორეულზეც მიუთითა,
სულ სხვა მტერზე,
მუშას და გლეხს რომ აჯდა ის
სულ კისერზე:
სისხლს აცლიდა
და
ეყენა „არაფერზე“!.
კვლავ შირაურ ამბოხის და
შეულლის მთესველებს
დაედევნა,
რომ გასცლოდენ
ქვეყნის „კედლებს““..
რომ მუშების
და
გლეხების
ამ კავშირში
ეს „მღილნი“ არ
მოქცეოდენ ისევ ძირში
ასაკლებათ,
სახრავათ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საყვედური მიცვალებულს

რკ. გზის საავადმყოფოს აფთიაქში წამლებს ძალიან დაგვიანებით ამზადებენ, რის მიზეზადაც ასახელებენ შტატის სიმცირეს.

წამალი (მიცვალებულს): — **რა გაჩქარებდა?! დაგეცადა ცოტა! სიკვდილს შემდეგშიაც მოესწრებოდი!**

და
სალურტნავად...
რომ ქვეყანა
არ შეიქნეს ისევ ავად:
„მენ'შევიკით",
„დაშნაკით"
თუ
„მუსავატით"...
ისევ ბრძოლით...
ასვრა-დასვრით...
ქეთავთავით!..
ექვსი წელი,
ფაქტიურად—რვა წელია,
პაოლამენტი
არც სხვა რამ ღრიანცელია
ატეხილი
ამ მხარეში
უსაშველოთ!
მაგრამ ხომხეთს,
ადერბეიჯანს,
საქართველოს,
მით არა თუ არაფერი
დაჰკლებია,
არამედ
წვა, სვრა თუ ომი
ნაკლებია!
შრომა კი:
დგმა, აგება თუ აღშენება,
სწრაფად მიდის წინ,
ვით ცხენის გაჭენება!..
და ძლევითაც
ისე მტკიცედ იჭურვება,
მომავლისაკენ
რწმენით ისე იყურება
და ხელი-ხელს უკიდიათ
ისე ძმურად,
რომ, მითხარით,
ვის არ აქვს ეს საამურად,
„მზის მადლათ" და
ქვევით „მიწის სალამურად"!...
უკაცრავათ!
მაპატიეთ,
მძრახავთ ნურად,
თუ ეს მხოლოთ
მტერს და დუშმანს რჩება ჯავრად!
თუ ზოგჯერაც ისე,
გულის მოსაქავრად,
მკერდით გმინვაც აღმოხდებათ
ნაღვლად...
ხავრათ...
მაშ, ჩვენ
დავკრათ შრომის გრდემლს
კვლავ ურო მძლავრად!
ვითომც თავში
ის მტერსა და დუშმანს ხვდება:
მოყვრებს ულხინთ!..
ჩვენ ვიზრდებით!..
მტერი კვდება!..

ოანისიმე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სარეპარაციო კომისიიდან

შტრეზემანი: — მადლობა ღმერთს! კიდევ კარგი, რომ ეს ცილინდრი მაინც შემრჩა, თორემ „ბაგაჟად“ გასაგზავნი დავრჩებოდი“!

შემნახველ სალაროზე
(„რე—როს“ ჰანგზე)

ეხლა კუპლეტებს გიმღერებთ
შემნახველ სალაროზეო,
სადაც გირჩევთ შეიტანოთ,
თუ რამ გაქვთ თანხა, დროზეო.
ვაჟი. ქალო, რა მეკუპლეტება,
მე ლამის გავსკდე გულზეო;
ვსტირი, გუშინწინ დაკარგულ
ჩემ შემონახულ ფულზეო.
ქალი. ნეტავი, რა დაგემართა—
რად ატარებდი თანაო?
არ გეპატიება შენა—
საქმენი მაგისთანაო!..
ვაჟი. მუდამ ჯიბეზე დამქონდა,
ვენდობოდი არავისო;
ჯიბიდან ამომაცალეს —
ჯავრი მაქვს მომპარავისო!..
ქალი. ხომ გირჩევდენ, სახელმწიფო
სალაროს მიაბარეო?
ეხლა წადი, თავში ირტყი
დღეები გაიმწარეო.
ვაჟი. ეხლა მეც მივხვდი შეცდომას,
მაგრამ არის გვიანიო;
ჩემი დაუფიქრებლობით
მომივიდა ზიანიო!..
ქალი. ჩვენს მეზობელს რა მოსვლია -
აგერ, გვერდზე. პელოსაო..
თურმე ფულებს აგროვებდა,
სურდა ტანზე შემოსაო..

ვაჟი. მაგრამ, ნელ-ნელ გამოსცანცლა
იმ მუქთახორა ქმარმაო;
დიდი შრომით შეძენილი —
თითქოს წაიღო ქარმაო.
ქალი. უარესი დაემართა—
აგერ, ჩემ დას, ნინოსაო;
მისი შეგროვილი ფულით -
შვილი სვამდა ღვინოსაო.
ვაჟი. დედაჩემი, წუწურაქი,
ფულებს არსად აჩენდაო;
სადღაც უსარგებლოდ ედო, -
ეს ზნე ცუდათ დასჩემდაო.
ქალი. ალბათ, ჩულქებში ახვევდა,
უსარგებლოდ რად ჰქონდაო?
სალაროში შესანახად —
ნეტა, რად არ შეჰქონდაო?!.
ვაჟი. თურმე ფეჩში დაემალა —
მე კი ავანთე ცეცხლიო..
ჩერვონცები სულ დაიწვა,—
ცოტა-ღა დარჩა ვერცხლიო
ქალი. სალაროში შეეტანა—
ხომ გადაურჩებოდაო,
მითხარ, რაზე ჯიუტობდა
აწ ვინ ეურჩებოდაო?!
ვაჟი. ბევრს ვეჩიჩინე, მაგრამა
ძნელია მასთან შეხლაო;
როცა ფულები დაეწვა—
ჭკუაზე მოვიდა ეხლაო!...
ქალი. ჩემ ქმარს ჩვეულებად ჰქონდ
რაცხა ნაჭრების ყიდვაო;
სალაროში შესანახად
ფულის არ სურდა ზიდვაო.
ვაჟი. ვიცი. ჩრჩილმა შეუჭამა—
რაც რომ იყიდა, ყველაო;
ბევრი იცა თავში, მაგრამ,
არავინ მისცა შველაო.
ქალი. ყველას ვუთხრათ, ეხლა მა
ნულარ დაჰკარგავენ დროსო:
თუ ვისმე რამე თანხა აქვს-
მიაბარონ სალაროსო...
ვაჟი. ფული ფულად შეენახვის -
თან სარგებელს აიღებსო;
ვინც ჩვენს რჩევას დაიჯერებ
უეჭველად მოიგებსო.
ქალი. იქ შეტანილ ყველა კაპიკს—
აქვს თავისი მიზანიო;
თუმცა წინად არ მჯეროდა —
ეხლა კი მეც ვიცანიო.
ვაჟი. ჩვენსა მშრომელთ სახელმწიფოს
ამით უმართავ ხელსაო;
ის ამითი ააყვავებს —
შენსავ მინდორს და ველსაო.
ქალი. აშენებს ფაბრიკა-ქარხნებს
და კეთდება მანქანაო;
რომლითაც მეურნეობა—
წინ მიდის თანდათანაო.
ვაჟი. ფულს,რა დროსაც მოისურვე-
გამოიტან უკანაო...
ამის შემდეგ, ეს ჩემი თქმა,
ველარ გაიგე განაო?!
ქალი. პატიოსან მოქალაქეთ—
მოგიწოდებთ ყველასაო,
ნუ მოვაკლებთ სახელმწიფოს
ჩვენს წვლილსა და შველასაო.
ვაჟი. თქვენი ფული იქ იქნება
ალაგსა, საიმედოსო,
მაშ, რას უცდით? მიაბარეთ
ფული შრომის სალაროსო!..

ტარზან.

„პატიოსნები“

— კაცო, გაიგე: საწყალი ჩვენი პეტრე დაუპატიმრებიათ!
— რას ერჩოდენ, კაცო? ის ხომ პატიოსანი კაცი იყო: რასაც მოიპარავდა, სულ სახლში მიჰქონდა!

ყვავი დი მელა

(მიბაძვა)

აფრინდა ყვავი ყვანჩალა
—მინდვრებზე ლეშის დამზვერი,
და ქუჩის პირად იპოვა
მოზრდილი ყველის ნაჭერი.
ჩაუნისკარტა... შემოჯდა
იქვე მახლობელ ხეზეო
და მადიანად ფიქრობდა
გემრიელ საუზმეზეო...

გაჩნდა მშიერი მელია,—
ხეზე არ იცისი მან ახვლა,
და ისევ ხერხით ეცადა
ყვავისათვის ყველის დაცანცვლა.
უთხრა: დობილო მომხედე,
ვერ ვძლები შენი ცქერითა;
გემოზე მისაუზმია,
ერთი გამართე მღერითა.
რა ლამაზი ხარ, რა ტურფა,
რა გიშრის ფრთები გქონია;
მსმენია: შენთან ჰანგებით
ბულბულიც მონაგონია“.

ყვავმა ჩახედა ღიმილით
მელას ეშმაკურ თვალებში,—
და ფიცხლავ ყველი ნისკარტით
გადაიტანა ბრჭყალებში.
მის გულ-მზარავ ყრანტალზე,
მელამ დაიწყო კიცხვაო:
„გაოხრდეს ეს დრო ტიალი,
ბრიყვმაც ისწავლა კითხვაო,
ქვეყანა გამოიცვალა
ულუკმა-პუროდ ვრჩებიო.
ყვავმაც კი იცის დღეს თურმე
კრილოვის არაკებიო“.

მ. უზნაძე.

რომანი ცივ ბუხართან

უკრავს ქარი, როგორც თარი, საზანადრი
და ზამთარით გული მკვდარი,
სული მხდება და არც მხდება,
და მე თითქო მელანდება
რომ ავყია ეს ზამთრი კვლავ თავიდან დაიწ-
ყება.

ფანჯარასათნ ვზივარ ჩუმათ
(გიახლებით ტარანს უმათ)
და ეს თოვაც რომ არ ცხრება,
ღმერთი რათ არ გაუწყრება!
მაგ შენ გამჩენს, რომ თოვ ამდენს,
თითქო ციდან მოდენის შაქრის მადნებს...
თოვოს დაე, თოვოს... თუნდ საყენიც ჩამოთო-
ვოს,

გულჩანად მიტომ ვმღერი,
რომ ბევრი მაქვს ყველაფერი,
მხოლოდ არ მაქვს ღერი შეშა
(ყინვამ სუმთლად გამაშეშა)
დამიძველდა კალოშები და არა მაქვს არც
გროშები.

ეს ქე იცის თიქმის ყველამ...
ამიტანა ისევ ხველამ...
ათოვს ქუჩებს, ათოვს სახლებს
სცივათ ძაღლებს იმ დედა და მამაძაღლებს.
დაგვიზამთრდა, ბუჩქის ძირას თავს იწონებს
ნაზი ია,
მუშკოპებში ვერსად ვნახე სახალათე ბამბაზია.

დონ-კიხოტი.

ჩვენს მხარეში

აფენის თემი კახეთის მაზრა

დადუმებულა სახლი სახალხო,
„დასძინებია ტკბილ ძილით ყველას“.
რომ გააღვიძოს, არავინ არის,
შენგან მოველით, ტარტაროზ, შველას.
ქოხ-სამკითხველოვ, რამ დაგაღონა.
ვისზედ გტკენია უმანკო გული.
ნუ თუ გაზეთებს აღარ ღებულობ,
სამი თვე არის მას უკან სრული.
მართალი არის, ქოხ-სამკითხველოვ,
აღმასკომზე ხარ შენ გულმოსული;
ვიცი, რომ ბევრჯერ შენ გითხოვნ
თავმჯდომარისთვის გაზეთის ფულ
მაგრამ შენ ბედმა არ გაგიღიმა,
დაგაწყევლინეს ხორცი და სული.
არ გაიმეტეს შენთვის სიკეთე
და აღარ მოგცეს გაზეთის ფული.
ნუ შეშინდები, ქოხ-სამკითხველოვ,
„ნუ დაიდუმებ შენს გულის თქმასა
და ტარტაროზიც მალე გეწვევა,
რომ მოგეშველოს დროზე საწყალსა.
ტარტაროზო ალი გვყავს ბებია-ქალ
მაგრამ დაივიწყა იმან თვისი ვალი,
მუცლის მოსაწყვეტი იცის მან წამალი,
ბევრი გააბრიყვა იმან გლეხის ქალი.
სჩანს დაინგრევა, ჩვენი მოშავალი,
დროა აილაგმოს ეს ბებია-ქალი.

შ. რ.

ᲯᲝᲯᲝᲮᲔᲗᲘᲡ ᲙᲣᲗᲮᲔ

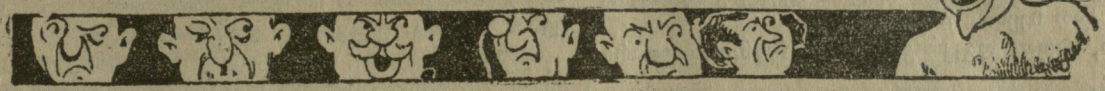

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ᲐᲠᲢᲔᲚᲘ „ᲙᲝᲚᲮᲘᲓᲐ“ ᲚᲘᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲡ ᲐᲠ ᲰᲧᲝᲤᲜᲘᲓᲐ

საქართველოში არსებობს ინვალიდთა კავშირი, თავისი კოოპერატიული ამხანაგობებით, არტელებით, ნადებით და სხვ.

ერთი ასეთი არტელი „კოლხიდა“ შესდგება სულ 6—7 კაცისაგან. არტელს დაჰპატრონებია ვინმე ყოფილი ვაჭარი ლიპარტიანი, რომელიც, როგორც კორესპონდენტი **ახ. ლეჩხუმიძე** გვაცნობებს, ამ არტელის მანდატით აწარმოებს ხე-ტყის დიდ ოპერაციებს, თუმცა თავისი ვანცელარია მას ისე აქვს მოწყობილი, რომ ამ დიდ ოპერაციების სულ მცირე ანგარიშსაც კი ვერსად იპოვნით რომ დაგჭირდეთ.

ცხადია, უანგარიშობა ლიპარტიანს თავისი უპასუხისმგებლობის დასაფარავად სჭირდება. და იმისათვის კიდევ, რომ ამ არტელზე შემდგარიყო შემდეგი ლექსი:

„არტელი „კოლხიდა“,
ინვალიდთა ოფლიდან,
ლიპარტიანს ᲰᲧᲝᲤᲜᲘᲓᲐ!..“

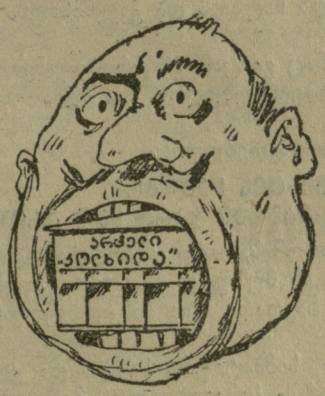

ᲡᲔᲤᲔ, ᲘᲕᲐᲜᲔ, ᲑᲔᲜᲘᲐ ᲪᲣᲓᲘ ᲠᲐᲛ ᲛᲝᲚᲐᲣᲑᲔᲜᲘᲐ!..

ჩვენი კორესპონდენტი ივბუხი ასე გვწერს ქუთაისის რკინისგზის სადგურის მუშათა სამკითხველოს შესახებ:

„ᲩᲐᲛᲝᲘᲠᲑᲘᲜᲔ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ,
ᲓᲐᲕᲚᲔᲕᲗ ᲨᲔᲜᲘᲡ ᲡᲐᲓᲚᲔᲒᲠᲫᲔᲚᲝᲑᲐ,
ᲔᲬᲕᲘᲔ ᲡᲐᲓᲒᲣᲠᲘᲡ ᲠᲙᲘᲜᲘᲡᲒᲖᲘᲡ
ᲛᲣᲨᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲝᲑᲐ.
ᲘᲥ ᲜᲐᲮᲐᲕᲗ ᲚᲐᲖᲚᲐᲜᲓᲐᲠᲐ ᲮᲐᲚᲮᲡ:
ᲑᲔᲜᲝᲡ, ᲘᲕᲐᲜᲔᲡ, ᲡᲔᲤᲔᲡᲐ,
ᲒᲐᲛᲒᲔᲛᲐᲪ ᲔᲡ ᲙᲐᲠᲒᲐᲗ ᲘᲪᲘᲡ,
ᲮᲔᲚᲡ ᲠᲝᲛ ᲣᲨᲚᲘᲐᲜ ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲡ“-ᲐᲝ.

ჩვენ არ ვიცით, ვინ არიან ეს: ბენო, ივანე და სეფე. მხოლოდ ვიცით ის, რომ სამკითხველოში ლაზღანდარობას არავის აპატიებენ.

ᲮᲔᲚᲡ ᲠᲝᲛ ᲨᲝᲠᲡ ᲣᲨᲕᲔᲠᲡ ᲑᲐᲩᲔ-ᲡᲐᲙᲐᲝᲡ, ᲐᲠ ᲡᲯᲝᲑᲡ, ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲠᲝᲛ ᲓᲐᲑᲐᲙᲐᲝᲡ?!

ეს კითხვა ეხება კონკრეტულად ჩვენს კორესპონდენტ **შ. ალზენოს**, რომელმაც მოგვაწოდა მთელი პოემა ბაჩე-საკაოს მდგომარეობის შესახებ. უნდა ითქვას, რომ შ. ალზენოს ნაწარმოები პირწავარდნილი იდეალისტიკაა მხოლოდ. სინამდვილეს ბევრი რამ არ შეფერება შიგ.

და ეს ხომ ასეც უნდა მომხდარიყო.

კაცი, რომელმაც ტფილისში და საქართველოში კერ ნახა თემა, ბაჩე-საკაოს მდგომარეობას შეაფასებდა აქედან რამდენიმე ათეულ ვერსის მანძილზე?!.

სამწუხაროთ, ბევრ „იუმორისტს“ ახასიათებს ასეთი „იუმორისტული სენი“, რაიცა უდრის მარჯვენა ხელით მარცხენა ყურის მოზიდვას, ანუ შორი გზით მოვლას იმისათვის, რომ მოკლე გზით სვლა გეზარებოდეს.

ᲩᲝᲮᲐᲢᲐᲣᲠᲘᲡ ᲙᲝᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲡᲐᲡᲐᲓᲘᲚᲝ ᲛᲘᲙᲘᲢᲐᲜ ᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲡᲐᲒᲐᲜᲐᲪ ᲙᲘ ᲡᲐᲡᲐᲪᲘᲚᲝ

„კოოპერაცია თანამშრომლობას ჰქვია“-ო, ამბობენ, აქედან — საწარმოო კოოპერაცია — სხვანაირად არის —წარმოებაში თანამშრომლობა. მაგალითად: ნახშირის მწველთა კოოპერაცია—ნახშირის დაწვაში თანამშრომლობა იქნება, ალბათ; ლუდის დამმზადებელი კოოპერაცია — ლუდის დამმზადებელთა თანამშრომლობა და სხვ.

მაშ, რაღა იქნება კოოპერატიული სასადილო, ანუ სასადილო კოოპერაცია?

კერძო შემთხვევაში, როგორც ჩოხატაურის კოოპერატიული სასადილოა,—იგი იქნება სადილის ჭამაში, ანუ კიდევ უფრო ფართოდ—საზოგადოთ ჭამაში თანამშრომლობა, ანუ კიდევ უფრო მარტივად — თანამშრომელთა ჭამა.

იქნება თქვენ არ გჯერათ ახსნა-განმარტება? მაშ, ყური დაუგდეთ კორესპონდენტ „დუხს“:

„ᲩᲝᲮᲐᲢᲐᲣᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲨᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲙᲝᲝᲞᲔᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲡᲐᲡᲐᲓᲘᲚᲝ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲠᲐᲚᲐᲪ ᲕᲔᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲗᲐᲕᲘᲡ ᲓᲝᲜᲔᲖᲔᲓ. ᲓᲐᲐᲠᲡᲔᲑᲘᲓᲐᲜ ᲛᲐᲡ ᲙᲐᲞᲘᲙᲘᲪ ᲐᲠ ᲛᲝᲣᲒᲘᲐ. ᲛᲝᲒᲖᲔᲑᲐᲖᲔᲓᲐᲪ ᲐᲠ ᲣᲡᲐᲧᲕᲔᲓᲣᲠᲔᲑᲓᲘᲗ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲓᲔᲤᲔᲥᲢᲔᲑᲡ ᲠᲝᲛ ᲣᲮᲕᲐᲓ ᲒᲕᲐᲫᲚᲔᲕᲡ, ᲛᲐᲡᲨᲘ ᲙᲘᲕᲔᲛᲓᲣᲠᲘᲗ. ᲯᲔᲠ-ᲯᲔᲠᲝᲑᲘᲗ ᲛᲐᲡ ᲛᲮᲝᲚᲝᲓ ᲝᲠᲘ ᲒᲐᲛᲒᲔ, ᲝᲗᲮᲘ ᲛᲖᲐᲠᲔᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲘᲪ ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲜᲢᲘ ᲰᲧᲐᲕᲡ ᲓᲐ ᲒᲕᲘᲙᲕᲘᲠᲡ: ᲠᲝᲒᲝᲠ ᲣᲫᲚᲔᲑᲡ ᲘᲛᲓᲔᲜ ᲬᲐᲠᲛᲝᲛᲝᲑᲐᲡ, ᲠᲝᲪᲐ ᲓᲦᲔᲨᲘ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲝᲓ ᲝᲠᲘ-ᲡᲐᲛᲘ ᲛᲝᲡᲐᲓᲘᲚᲔ ᲛᲝᲣᲓᲘᲡ?“.

— ო, შენი „დუხიც“ კი არ იყვესო,—იტყვიან ასეთ გულუბრყვილო კორესპონდენტზე, როგორიც „დუხი“ ყოფილა.

არა, რა დიდი ასვლა და გაწვდომა უნდა ასეთ საქმეს, როგორიცაა ცხრა კაცისაგან ორი-სამი მუშტრისთვის სადილის მირთმევა და სამსახური? ცხრა კერძი ხომ მაინც უნდა დღეში ამ ცხრა კაცს, თუ თვრამეტი არა და, ვინ იცის, იქნება——ოცდაშვიდიც, თუ ოცდათექვსმეტი არა.

ჰო-და, სადაც ამდენი კერძი კი უნდა მოიტანონ, იქ სამ კერძსაც ადვილად გამოათიანიებენ, არა უშავს. ცოტა „დატვირთვა“ კი იქნება, მაგრამ სოფლად, სალ ჰავაზე ეს არც იმდენად მავნებელია. თანდათან შეეჩვევიან და, როგორც იქნება, აიტანენ.

მაგრამ ნუ თუ ყოველივე ამას განმკითხავი არავინა ჰყავს?

როგორ არა. ჩოხატაურში „კოლექტივებიც“ არის. სულ რომ ძალლი კუდი თმიათრევდეს, მუშებიც არიან ამ „კოლექტივებში“. მაგრამ...

მაგრამ მათ ჰგონიათ, ალბათ, რომ სიტყვა—კოლექტივი“—„კოლეს - კოშტოლესაგან“ არის წარმომდგარი. ისინი, რიცხვით — ოცდა თუთხმეტი კაცი, კოოპერატიულ სასადილოს ყოველდღიურად გვერდს უვლიან და იქვე, ალექსის კერძო სასადილოდან, „ჰარალე-ვარალეთან“ ჩაწნულ - ჩაგრეხილად, გამოძახიან ხოლმე:

„ᲒᲔᲜᲐᲪᲕᲐᲚᲔ ᲐᲚᲔᲥᲡᲘᲯᲐᲜ, ᲚᲐᲚᲔ...
ᲓᲕᲘᲜᲝᲛ ᲒᲕᲐᲡᲕᲘ, ᲛᲬᲕᲐᲓᲘ ᲛᲝᲒᲕᲘᲗᲐᲚᲔ“-ო.

რა თქმა უნდა, ალექსი ღვინოსაც ასმევს და მწვადსაც მოუთლის, და მოუთლის განგებ ცხელ-ცხელსაც, რომ სულ თითები დასწვას ამ თავის საგულდაგულო მუშტრებს. და მით დაამახსოვროს მათ თავისი დაუფასებელი პატივისცემა, თავისი მიკიტნური ამაგი.

მაგრამ არც ჩვენ შეგვიძლია ამას გულხელ-დაკრეფით ვუყურო: გვენანება ჩვენი „კოლექტივისტი“ მუშების მშრომელი თითები და ამიტომ ჩვენც ვისწრაფით მივეშველოთ მათ ჩვენის ჩანგლით!

მხოლოდ, სადაც დავკრავთ, ეს კი ჩვენი საკუთარი საქმე იყვეს!..

ზესტაფონის „ეპომ“ სიმინდი მოიტანა, მხოლოდ, ნეხვს რომ ჰგავს იმისთანა!...

ჩვენი კორესპონდენტი გი—ლი მთელ „სცენას გვწერს ამის შესახებ და თქვენ კი ეს არა გაგიგერათ?

აბა ყური დაუგდთ დიალოგს:

— სად მირბი, ესიკა?

— „ზესტაფონის კოოპერატივს სიმინდი მოუტანია“-ო და იქით მივეშურები: სანამ „კუდებიანი“ ჩერედები გაკეთდებოდეს, ეგება მე ვიხელთო და აგი ტომრები გავტენო.

— დედა, შენი ჭირიმე, მეც დაგეწევი, აბა, ვერ სახლში ავირბენ ტომრებისათვის და...

— ესიკავ, მომიცადე!..

— ვერ დაგიცდი, მეჩქარება...

— მოიცადე, ესიკავ!

— ვერ მოგიცდი, ბეჟუკავ!..

ასე მიისწრაფოდენ გლეხები ზესტაფონისაკენ ერთ მშვენიერ დღეს: ვინ წინ და ვინ—უკან...

მაგრამ...

წინ მათ კაცი შეეყარათ ტომრითა და მოწყენითა, ორთავ კითხვა მოაგება, რომ მირბოდენ მოლაენითა:

— საით, ძმებო, საითკენა?!.

— ჩვენ შენი დარდი არა გვაქვს,
მივჭრით ზესტაფონისკენა,
იქ სიმინდსა მოგვიწყავენ,
წამოვიღებთ სახლისკენა.

— რისი სიმინდი, ვისი სიმინდი, ნეხვია, ლო-

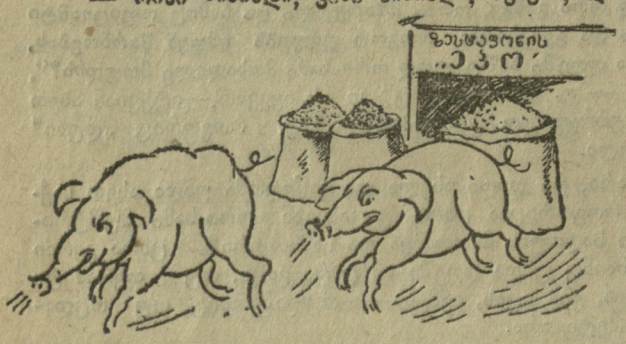

რებიც არა სჭამს. აი, ცარიელი ტომრები და გულშიც — სიცალიერე, გაცრუებული იმედის გამო!..

— ეპო! დაიძახეს ჩვენმა გლეხებმა, ერთი შეხტენ და... როგორ, თქვენა გგონიათ, მდინარე ყვირილაში გადავარდენ?

არ შეგეშინოთ ჭირმა!
იბრუნეს პირი და გამოსწიეს ისევ სახლისაკენ!..
დიახ, ასე იცის ზოგმა „ეპომ“!.

ბურჯაანის ტელეგრაფი, საქმეშია არსენ სწრაფი.

სისწრაფე, რა თქმა უნდა, ბევრ ნაირია. ჯერჯერობით ცნობილია, მაგალითად, კუს სისწრაფე. ლოკოკინას სისწრაფე და სხვადასხვა. სისწრაფე პერიოდულობაშიც შეიძლება იყვეს. მაგალითად: ჩვენი კორესპონდენტი პიკადილი აგვიწერს შემდეგს:

„გურჯაანის ტელეგრაფში მსახურობს ვინმე არსენა, რომელსაც შრომა ეზარება: ერთ დღეს რომ წაიმსახურებს, სამსა და ოთხს წაიავადმყოფებსო“. გურჯაანის ექიმი ამას ვერ ამჩნევს, სინჯავს ამ ცრუავადმყოფს, და უწერს და უწერს წამლებს, თითქოს ექიმობა ბრმათა სკოლა იყვესო.

სიმულიანტი არსენაც, რაღა გაეწყობა, ასეთ „სიწრაფეს“ იჩენს ამ განგებ დაავადმყოფების პერიოდულობაში, რომ, თითქმის ყოველი ახალი ერთი დღის წამუშავების შემდეგ, უეჭველად ლოგინად ეცემა.

რა თქმა უნდა, მხოლოდ იმ წუთებში, როცა მასთან ექიმი შეიმოდის, როგორც საგანგებოთ დაბარებული.

ჩვენ ბევრი არსენა გაგვიგონია. ისინი თითქმის სუყველანი გმირები და ხალხისა და ქვეყნისთვის თავდადებულები იყვენ.

ახლა ეს არსენაც გაიცანით: ცრუავადმყოფობის მიზნით, ბალიშზე „თავდადებული“. რა თქმა უნდა, როცა მასთან ექიმია.

შემდეგ კი— თავაგდებული!..

მუშაკს მისცეს საყდარი, მაგრამ ზარი სად არი?!.

ლაპარაკია ბათომის, იგივე აჭარისტანის მუშაკზე. საშხედრო უწყებამ ამ მუშაკს დაუთმო ჰოსპიტალთან არსებული პატარა საყდარი, შიგ სამკითხველოს მოსაწყობათ.

რა თქმა უნდა, სიმპატიური საქმეა და კულტურულიც ყოფილ საყდარში სამკითხველოს მოწყობა, მკითხველთათვის კულტურულ საზრდოს მიწოდება.

მაგრამ სიმპატიური საქმე საიდან იქნებოდა სიმპატიური, რომ არასიმპატიურიც არ არსებობდეს იმავე დროს.

„ღმერთმა ერთი რად აცხონოს
თუ მეორე არ წარსწყმინდოს“-ო, ამბობს დიდებული შოთა.

ჰო-და, აი, ამ სამკითხველოსთან, ანუ უკეთ—ამ ყოფილ საყდართან არსებობდა სამრეკლოც, დიდის ზარით.

ერთ დღეს... ვაი, სირცხვილო, სად არის სიწითლე შენი?... ერთ რომელიღაც „ჯგუფს“ ჩამოუხსნია ეს ზარი, დაუდვია „დროზე“ და ეზიდება...

საითკენ?

— ბაზრისკენ!

— რისთვის?

— იმისთვის... ესე იგი... უკაცრავათ... ყოფილი საყდრის ყოფილი შენობის „დასაკმაყოფილებლათ“... შესაკეთებლათ...

— მერე თქვენ ვინ გეკითხებათ „ბარი ათი შაური, ნიჩაფი — ხუთი-ო?!.

— უკაცრავათ... ესე იგი... როგორ? კეთილი განზრახვა, განა, ცუდ რამედ უნდა ჩაგეთვალოს?

— არა, რათა? განზრახვას ვინ გიშლით, წაილეთ თან და მოგვწყდით თავიდან, მხოლოდ ეს ზარი კი დაგვიტოვეთ: სულ რომ „ძალლი კუდით მიათრევდეს“, მაინც ფარად ღირს.

— უკაცრავად! — ამბობს „ჯგუფი“.

ჩვენ არა გვსურს ზარზე ჩხუბი"-ო და განშორდა ყოფილ ჰოსპიტალს.

„ჯგუფი" საზოგადოთ კარგი მოვლენაა-", ამბობს ამ ამბის მომწერი, კორესპონდენტი, ტარბი, მაგრამ ამ „ჯგუფზე" დღესაც კი არ სწყდება ხალხში მითქმა-მოთქმა და გადაკრული, ირონიული დაცინვებიო.

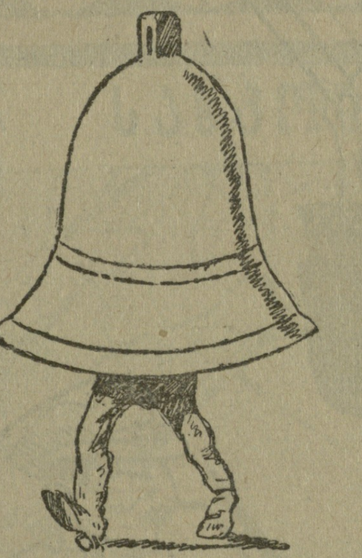

ჭეშმარიტად მართალია: „ზოგ კეთილ განზრახვას ჯოჯოხეთისკენ მივყევართო"!..

ვინც იცის, ზარი რომ, „კეთილი განზრახვის" თანახმად, გაყიდულიყო, შემდეგ გზაში მას, იქნება, სამიკიტნოსკენაც კი გადაეხვია....

რას იზამთ? კაცნი ვართ!..

ცნობათა მიღება

ნორცხვას. გეთანხმებით, რომ თქვენი „პოემა" სავსებით კონკრეტულ შემთხვევაზეა აგებული, მხოლოდ რატომ კონკრეტულადვე არ არის ეს კონკრეტულობა ჩამოყალიბებული?

„რაღაც მინდა,
რაღაც რაზე,
რომ გამოვსთქვა
ტკბილ - ნარნარზე"-ო, იწყებთ და ასე რაღაც რაზე რაღაცას რაღაცაობთ.

ეს კონკრეტულობა კი არა კლიკანტურობაა.

ქვემეხს. თქვენს ფსევდონიმს, რა თქმა უნდა, სავსებით შეეფერება ასეთი ლოზუნგები: „მოსცხე", „დასცხე", „„აძგერე" და სხვ.

მხოლოდ ჩვენ ყველა ამ თქვენს ლოზუნგს მანამდის ვერ შევასრულებთ და, წარმოიდგინეთ, ვერც გავიგოებთ, სანამ არ ვიცით, თუ სახელდობრ: რისთვის უნდა „დავსცხოთ"?.

ტარიელს. დავსტოვებდით ცარიელს პასუხისათვის განმზადილს ადგილს, მაგრამ დიდი თხოვნა და მუდარა ავტორისა არ შეიძლებოდა, რომ არ ყურად გვეღო. ამასთან დიდი ყურადღებით ვეპყრობით აგრეთვე საერთოდ სოფლად ქოხ-სამკითხველოსასაც. მოგვწონს ამ სამკითხველოს გამგის დახასიათება ტარიელის მიერ:

„გამგე სიმონ ჩხაიძე, ბიჭი წერწეტი, მაღალი,
ძალიანი ჩერჩეტია და ძალიანი აბდალი"-ო.

თუმცა არც ერთი ეს თვისება მას ხელს არ შეუშლის სამკითხველოს კარების თავ-თავის დროზე გაღებაში, გული რომ გულობდეს.

ციალას: არ ვიტყვით, რომ თქვენ ციალი გაკლდეთ, როგორც მთარგმნელს. მაგრამ, სამწუხაროთ, ეს თქვენი ნაშრომი ერთხელ უკვე იყო მოთავსებული ჩვენს ჟურნალში.

„მგზავრს". მივიღეთ თქვენი პოეტური ნაწარმოები: „ვიყავი და აღარ ვარ". ავავლ-ჩავავლეთ ბოლომდის თვალი და დავრწმუნდით მისი სათაურის მეორე ნახევრის სრულს სისწორეში.

ვლადიმირსკის. ძალიან შორ-შორ კი გყვარებიათ ხელის მოდება. ფსევდონიმის დასაბამიც კი ვერ გინახავთ საქართველოში და შორი ვლადიმირისათვის მიგიმართავთ მის შესადგენათ.

აბა შარადის შედგენაში ხომ მეტ „გაქანებას" იჩენთ: არ დაგიტოვებიათ არც იტალია და არც ავსტრალია ხელშეუხებელი და მკლავებ მოუხვეველი.

მაგრამ „როგორც ჰქუხს, ისე არა სწვიმს"-ო, ნათქვამია და აი, თქვენი საშარადე ორი სიტყვისაგან „ტარტარო" და „ზი-ვიუ"-დან მაინც ჯერ მივიღეთ „ტარტაროზი", ისე უნაკლოდ, როგორც ეს თქვენა გგონიათ

ამაზე იტყვიან: „ბევრის მდომს ცოტაც არ გამოუდის"-ო.

გოკოს. ჯიხაიში თუ მხიარული სოფელია და ყველა ლხინობს და დროს ატარებს, მაშ სკოლის გამგე რათ უნდა შეადგენდეს გამონაკლისს, არ გვესმის.

რაც შეეხება სახალხო სასახლის შესახებ ცნობას, თქვენი ლექსიდან, ტარტაროზს იმდენად მოეწონა ის, რომ უცვლელად ათავსებს:

„სახალხო სახლს მივაშუროთ,
ტარტაროზო, არ დაგვზარდეს,
მას ამდენ ხანს მოვპოლავდით,
თავმჯდომარე რომ იზამდეს"-ო.

მხოლოდ ერთია ჩვენთვის ჯერ კიდევ გაურკვეველი: ეს თავმჯდომარე რის თავმჯდომარეა?

შეიძლება ის ისეთი რამეს თავმჯდომარე იყვეს, რომლის დებულებითაც „პოლი" სავალდებულოც არ გახლდესთ.

მაშინ თავმჯდომარე სავსებით მართალია. ყოველი თავმჯდომარისთვის მხოლოდ თავია სავალდებულო, რომ ყველას გააჩნდეს.

დანარჩენი ყველაფერი და მათ შორის „პოლიც"-ეს უკვე ერთნაირი ფუფუნების საგანია.

ათანასეს. არა თუ ოზურგეთის საავადმყოფოში, არამედ თითქმის ყველა საავადმყოფოში ასეა: მოსამსახურეები, როცა ექიმებს ხედავენ, ბზიალობენ, თავსევლებიან ავადმყოფებს; როცა კი თავებს თავისუფლად გრძნობენ. რაღა თქმა უნდა, სავსებით სარგებლობენ ამ „თავისუფლებით".

მაშ, როგორ გნებავთ? რისთვის ვიბრძოდით ამ თავისუფლებისთვის, „სისხლს რისთვის ვღვრიდით"?!.

ერთი კი არ არის კარგი, სახელდობრ: თუ ავადმყოფთა მნახავებს კალოშები ეკარგებათ.

მაგრამ არც ის არის კარგი, თუ ავადმყოფთა მნახავები მართლაც ისე ირევიან საავადმყოფოში, როგორც თქვენა გვწერთ.

კალოშების დაკარგვას ჩვენ მაინც ვერ გავამართლებთ. კეთილმოწყობილ ქვეყანაში ამისათვის საგანგებო ნომრებია დაწესებული საგანგებო გადასახდელ ადგილებთა და საგანგებო ყურის მგდებლებით.

არ ვიცით, კეთილმოწყობის მხრივ, როგორ არის საქმე დაყენებული ოზურგეთის საავადმყოფოში და საერთოდ —მთელს ოზურგეთში

ძმნუტის. თქვენს კორესპონდენციას; „ზესტაფონის რამე-რუმეს შემოკლებით აქვე ვათავსებთ ჩვენს ჟურნალში. მაგრამ იქიდან ჩვენ, სხვა შემოკლებას გარდა, ამოვიღეთ კიდევ ცნობა შესახებ ზესტაფონის აბანოსა.

შეიძლება აღნიშნულ აბანოს თქვენ უკიჟინოთ: „ასცივეც, წყალის ნაკლებობაც, უსუფთაობაც, მაგრამ ერთში კი იგი სავსებით მართალია: საპნით რომ თვალები აგეწვის, ეს აბანოს ბრალი კი არ არის, არამედ — მეაბანოესი, ანუ უკეთ—იმის, ვინც იბანს, ამ შემთხვევაში — თქვენი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ცალ-ცალკე და ყველა ერთად

მუშკარი — კალმით, გლეხკარი ცოცხით,
ყოფნის მდინარე სულ ერთის მოსმით.